

Informácie k výskytu vysokopatogénnej aviárnej influenzy subtypu H5N8 v členských štátoch EÚ

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky (ďalej len „ŠVPS SR“) v súvislosti s výskytom vysokopatogénnej aviárnej influenzy (ďalej len „HPAI“) subtypu H5N8 v členských štátoch EÚ podáva nasledovné informácie.

Výskyt bol od 28.10. 2016 oficiálne hlásený **u voľne žijúcich vtákov** doteraz v ôsmich štátoch (Nemecko, Poľsko, Maďarsko, Chorvátsko, Rakúsko, Švajčiarsko, Holandsko, Dánsko). Vo väčšine prípadov došlo k hromadnému úhynu vtáctva (nálezy rádovo desiatok až stoviek uhynutých vtákov) rôznych druhov (hlavne kačice divé, chochlačky, lysky, divé husi, čajky a labute). Nájdené boli vždy v blízkosti vodných plôch (jazerá, rieky, mokrade), pri ktorých sa vtáctvo zvykne zdržiavať a hniezdiť. Spôsob šírenia vírusu zjavne súvisí so sezónnou migráciou sťahovavého vtáctva zo severovýchodných častí Eurázie.

Pokiaľ ide o pozitívny záchyt HPAI H5N8 **v chovoch hydiny**, do 18. novembra 2016 bolo hlásených **9 prípadov** (5 v Maďarsku, 3 v Nemecku a 1 v Rakúsku).

Prvý v chove moriek na juhovýchode **Maďarska** (okres Békés), cca 70 km východne od jazera, kde bola nájdená uhynutá labuť pozitívna na H5N8. Primárne bol zaznamenaný náhly zvýšený úhyn zvierat (14%) a pokles v príjme vody takmer o 75%. **Ďalšie 4 ohniská** sa nachádzajú cca 30 km západne až severozápadne od spomínaného jazera. Jednalo sa o chovy vodnej hydiny (kačice a husi). **3 ohniská v Nemecku** sú situované v severnej časti krajiny (Schleswig-Holstein), šlo o jeden komerčný reprodukčný chov kury domácej a dva nekomerčné drobnochovy s rôznymi druhmi hydiny. Prvé ohnisko sa nachádzalo cca 45 km od jazera, pri ktorom bol zaznamenaný hromadný úhyn vtáctva. **1 ohnisko v Rakúsku** (voľný chov moriek) je situované v obci na brehu Bodamského jazera, na ktorom bol taktiež zaznamenaný hromadný úhyn voľne žijúceho vtáctva. Pri všetkých ohniskách bol v súlade s legislatívou prevedený stamping out a boli vyhlásené reštrikčné zóny (ochranné pásmo 3 km okolo ohniska a pásmo dozoru 10 km okolo ohniska).

Pokiaľ ide o **iné vtáky chované v zajatí**, 14.11. prišlo hlásenie z Holandska, kde sa v jednej zo zoologických záhrad potvrdila HPAI H5N8 u štyroch uhynutých kačíc.

Európska Komisia v súvislosti s týmito prípadmi požiadala členské štáty o **zvýšenú ostražitosť a pripravenosť pre prípad výskytu HPAI**, aby sa v čo možno najvyššej miere zabezpečila kontrola a zabránilo sa šíreniu nákazy do iných členských štátov. ŠVPS SR následne vydala usmernenie pre regionálne veterinárne a potravinové správy, ako aj pre ďalšie priamo riadené organizácie. Dôjde k zintenzívneniu kontrol vtáctva, hydiny, hydínového mäsa, vajec a výrobkov z nich so zameraním na pôvod, a tiež kontrol na hraniciach pri dovoze týchto komodít z tretích krajín. Takisto sa budú prevádzať aj klinické prehliadky schválených chovov hydiny. Okrem toho už niekoľko rokov je na Slovensku realizovaný Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov, ktorý spočíva v aktívnom monitoringu v chovoch (sérológia) a pasívnom monitoringu pri voľne žijúcich vtákoch (vyšetrujú sa vtáky nájdené uhynuté, prípadne s príznakmi ochorenia metódou PCR).

Informované a zároveň požiadané o spoluprácu boli aj ďalšie inštitúcie a organizácie, ako napríklad Ministerstvo životného prostredia SR, Komora veterinárnych lekárov SR, Únia hydínárov Slovenska, Slovenská poľovnícka komora.

V súvislosti s vyššie uvedenými skutočnosťami a hrozbou zavlečenia nákazy na naše územie **žiadame o spoluprácu aj širokú chovateľskú verejnosť**, najmä o zvýšenú **ostražitosť** pokiaľ ide o hydinu a iné vtáky chované v zajatí, ako aj voľne žijúce vtáky. Nakoľko sa zdá, že ide o pomerne agresívny kmeň vírusu a nové hlásenia o výskyte neustále pribúdajú, je potrebné dbať na **dodržiavanie zásad biologickej bezpečnosti a ochrany chovov** pred zavlečením tejto nákazy, a tiež dodržiavať **hygienické postupy** pri manipulácii s uhynutým, či príznaky vykazujúcim vtáctvom. V platnosti naďalej ostávajú mimoriadne núdzové opatrenia pre vlastníkov a držiteľov hydiny z roku 2005 (http://www.svps.sk/zvierata/mno_4373_05.asp) a pre užívateľov poľovných revírov z roku 2006 (http://www.svps.sk/zvierata/mno_2344_06.asp).

V prípade spozorovania príznakov, ktoré by mohli svedčiť o prítomnosti nákazy na našom území – najmä náhly úhyn vtáctva, pokles v príjme potravy a vody, prípadne iné klinické príznaky ochorenia, **alebo pri náleze uhynutého**, či umierajúceho voľne žijúceho vtáka, **je potrebné informovať miestne príslušnú regionálnu veterinárnu a potravinovú správu** (http://www.svps.sk/zakladne_info/rvps.asp), prípadne priamo ŠVPS SR. Dopusiaľ výskyt vtácej chrípky typu H5N8 nebol potvrdený u holubov a vzhľadom na charakteristiku tohto kmeňa sa nepredpokladá dôležitosť holubov pri prenose tohto typu vtácej chrípky.